

תלמודו בידו

דף ה עמוד ב

א על אלו דברים מן המת יש לציין, ועל אלו דברים אין צריך לציין ?

ב היכן יש להעמיד את הציון במקום הטומאה ?

ג האם מציינים על טומאה ודאית או על הספיקות ?

ד אלו דינים נאמרו על שדה שנחרש בו קבר ?

א מצייין: כל המטמא באהל: שדרה. גולגולת. עצמות שבהם רוב בנין הגוף. רוב מנין עצמות המת. יותר מכזית בשר המת.

אינו מצייין: כזית בדיוק של בשר המת, אף שמטמא באהל. כיון שמצטמק בקרקע ונחסר מכזית, ושוב אינו מטמא באהל. ומוטב שלא לציין, אף שלפי שעה עלול לגרום טומאה לתרומה וקדשים. מאשר לציין, ולאחר שיחסר מכזית ישרפו עליו קדשים לשוא.

ב מעט לפניו. ולא ירחיק את הציון יותר מדי, כדי שלא להפסיד את ארץ ישראל. ולא יעמידו במקום הטומאה עצמו, שמא לא ירגיש בציון עד שיטמאו הטהרות.

ג ודאית: אין מציינים. כיון שהכל יודעים שלא לטלטל שם טהרות. ספק: מציינים. 1. אילן המיסך בענפיו, וישנה טומאה תחת ענף ואינו יודע איזה. 2. אבנים הכולטות מן הגדר, ונקבר מת תחת אחת מהן ואינו ידוע איזו. 3. שדה שאבד בו קבר המטמא באהל [ואין מועיל בזה ניפוח להלך בה].

ד 1. הנכנס בתוך מאה אמה ממקום הקבר הריהו טמא מדרבנן, שמא יש שם עצם כשעורה המטמאה במגע ובהיסט. אך אינה מטמאה באהל, ואינה צריכה ציון. 2. הלך לשחוט פסחו והגיע לבית הפרס, מנפח על הקרקע כך שעצם שאולי שם תתפזר. 3. אם השדה נידש ברגלי אדם ובהמה, טהור. שמן הסתם לא נשארה בו עצם כשעורה.